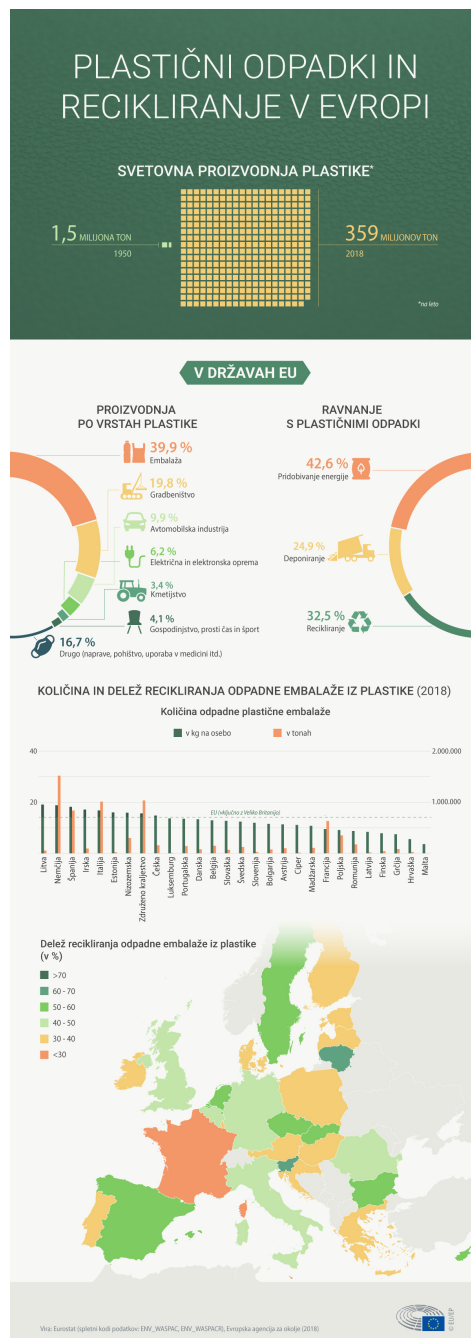

Plastični odpadki in reciklaža v EU (infografika)

V Evropi recikliramo okoli tretjino plastičnih odpadkov. Več podatkov o plastičnih odpadkih in njihovi reciklaži v EU najdete v infografiki.

Plastični odpadki in recikliranje v Evropi

V zadnjih desetletjih se je proizvodnja plastike močno povečala. Leta 1950 smo je na svetu proizvedli 1,5 milijona ton, leta 2018 pa že kar 359 milijonov ton. S tem se je povečala tudi količina plastičnih odpadkov.

V prvi polovici leta 2020 je proizvodnja plastike zaradi pandemije covid-19 strmo upadla, a se

je v drugi polovici znova povišala.

EU je sprejela nekatere ukrepe za zmanjšanje količine plastičnih odpadkov, toda potrebno bo storiti veliko več. Kaj se dogaja s plastiko potem, ko jo vržemo v smeti? Kako lahko povečamo delež recikliranih odpadkov?

Preverite več o strategiji za plastiko.

Ravnanje s plastičnimi odpadki v Evropi

V Evropi se največ plastičnih odpadkov porabi v sežigalnicah, kjer z njimi pridobivajo električno ali toplotno energijo, na drugem mestu pa je recikliranje. Okoli 25 odstotkov se jih odloži na smetišča.

Kar polovico plastike, ki jo z ločenim zbiranjem odpadkov namenimo recikliranju, izvozimo v države izven EU. Razlog zato se skriva v pomanjkanju sredstev, znanja in kapacitet za spoprijemanje z velikimi količinami odpadkov na lokalni ravni. Do nedavnega smo tako veliko količino plastičnih odpadkov izvažali na Kitajsko, vendar pa je Kitajska pred nedavnim [uvoz plastičnih odpadkov omejila](#), kar še povečuje možnost, da bo več plastike sežgane ali odložene na smetišča. Medtem EU išče načine, kako zagotoviti krožno in podnebju prijazno ravnanje s plastiko.

Majhen delež recikliranja plastike v EU pomeni veliko obremenitev za okolje. Posebej zaskrbljujoče je dejstvo, da kar 95 % plastične embalaže odvržemo in izgubimo že po kratkotrajni prvi uporabi.

[Raziskave kažejo](#), da sta bila globalna proizvodnja in sežiganje plastike v letu 2019 odgovorna za več kot 850 milijonov ton izpustov toplogrednih plinov v atmosfero. Do leta 2050 bi ta številka lahko narasla na 2,8 milijarde ton, čemur bi se lahko delno izognili z reciklažo.

Več o ravnanju z odpadki v EU.

Težave reciklaže

Tudi sama reciklaža plastičnih odpadkov se je izkazala za zapleten postopek. Največji problem predstavljata kakovost in cena recikliranih izdelkov v primerjavi s tistimi, ki so izdelani na novo. Tovarne izdelkov zahtevajo ogromne količine reciklirane plastike, ki dosega strogo določena merila kakovosti in homogenosti, kar je z uporabo različnih tipov plastike iz ločenega zbiranja odpadkov zahtevna naloga – pogosto je kot surovino enostavneje in ceneje uporabiti novo plastiko. Posledično povpraševanje po reciklirani plastiki hitro narašča, čeprav je v letu 2018 dosegalo le šest odstotkov celotnega povpraševanja po plastiki v Evropi.

Rešitve EU za povišanje stopnje reciklaže

Junija 2019 je EU sprejela nove predpise za [zmanjšanje količine odpadkov v morju](#). Vključuje 25 odstotni cilj za reciklirano vsebino v plastičnih steklenicah do leta 2025 in 30 odstoten do leta 2030.

Novembra 2022 je Komisija predlagala [nove evropske predpise o embalaži](#). Ti vključujejo predloge za izboljšave oblikovanja embalaže, denimo jasno označevanje, da bi spodbudili ponovno uporabo in reciklažo. Predlog prav tako poziva k prehodu na biološko, biorazgradljivo plastiko, ki jo je mogoče kompostirati.

Več o tem, kako hoče EU oblikovati krožno gospodarstvo do leta 2050.

V sklopu [zelenega dogovora](#) naj bi se do leta 2030 recikliralo 55 odstotkov plastične embalaže. Za doseg tega cilja je potrebno spremeniti način oblikovanja in proizvodnje izdelkov, poslanci pa menijo, da je treba obenem zagotoviti tudi primerne spodbude za trg reciklaže.

Ukrepi predvidevajo:

- uvedbo standardov kakovosti za reciklirane plastične izdelke,
- spodbujanje certificiranja, kar povečuje stopnjo zaupanja podjetij in potrošnikov,
- uvedbo minimalnih deležev recikliranih materialov v določenih izdelkih,
- spodbudo državam, da zmanjšajo stopnjo DDV-ja na reciklirane izdelke.

Parlament je leta 2015 podprl omejitev lahkih plastičnih vrečk v EU.

Prav tako so evropski poslanci pozvali Komisijo [k boju proti mikroplastiki](#).

Parlament je januarja 2023 sprejel svoje stališče o predpisih o pošiljanju odpadkov, z namenom da se spodbuja ponovna uporaba, recikliranje in zmanjšanje onesnaževanja. Evropski poslanci vztrajajo, da se prepove pošiljanje odpadkov iz plastike v države, ki niso članice OECD, medtem ko se pošiljanje teh odpadkov v države OECD v obdobju štirih let postopoma preneha.

Več o odpadkih v EU

- [Kako zmanjšati količino odpadne embalaže v EU? \(infografika\)](#)
- [Učinek tekstilne proizvodnje in odpadkov na okolje \(infografika\)](#)
- [E-odpadki v EU: podatki \(infografika\)](#)
- [Zmanjševanje količine živilskih odpadkov: kakšna so dejanja EU?](#)

©AP images/European Union -EP

Več

[Zakonodajni vozni red](#)

[Resolucija o evropski strategiji za plastiko v krožnem gospodarstvu](#)

[Spletna stran Evropske komisije o strategiji za plastiko \(v angleščini\)](#)

[Sprejeto zakonodajno besedilo o prepovedi plastike](#)

[Evropska komisija: Mikroplastika](#)

[Podatki o EU: Učinkovita raba virov in krožno gospodarstvo](#)